

क्यम् लघु क्षिप्रमरं द्रुतम् लघु शीघ्रं द्रुणान्ति (66.) गह्वन्ति लघुद्रुवः द्रू बधग-
त्योः स्वादिः क्र्यादिश्च द्विप् । सूरयः विद्वांसो योग्या ऋविज्ञो यं समायन्ति यदु-
पासकं सर्वे भजन्तेऽइत्यर्थः । कीदृशाः सूरयः सुजातासः शोभनं ज्ञातं जन्म येषां
ते सुजातासः सुजाताः आज्ञसेरिति [पा० ७. १. ५०.] असुक् तादृश हे अग्ने तं
स्तोतृभ्य इषमन्नमाभर ॥ ४२ ॥

उभे सुचन्द्र सर्पिषो दर्वी श्रीणीषऽआसनि ।

उतो न उत्पुपूया उक्थेषु शवसस्पतऽइषऽ स्तोतृभ्य आभर ॥ ४३ ॥

चन्द्रे सु (67.) शकारेणेति संहितायां चन्द्रे परे सुशब्दस्य शागमः (68.) हे
सुचन्द्र चन्द्रमिति हिरण्यनाम [निघ० १. २.] शोभनं चन्द्रं हिरण्यं यस्मात् यद्वा
शोभनश्चन्द्र-इव चन्द्रो धनदाता शोभने चन्द्रे धनप्राप्तिर्भवतीति ज्योतिःशास्त्रे
उक्तम् यद्वा शोभनं चन्दत्याह्लादयति सुचन्द्रः हे सुचन्द्र आसनि आस्ये मुखे
सर्पिषः पानायेति शेषः घृतस्य पानाय उभे दर्वी दर्व्याकारौ रुस्तौ श्रीणीषे आ-
श्रयसि सेवसे श्री पाके क्र्यादिः अत्राश्रयार्थः । उतो अपि च हे शवसः पते व-
लस्याधिपते उक्थेषु शास्त्रवत्सु यज्ञेषु नोऽस्मानुत्पुपूयाः उत्कर्षेण पूरय धनैरि-
ति शेषः । स्तोतृभ्यः इषमन्नमाहुर ॥ ४३ ॥

अग्ने तमद्याश्वं न स्तोमैः क्रतुं न भद्रऽ हृदिस्पृशम् । ऋध्यामा तऽओहैः ॥ ४४ ॥

का० [१७. १२. १५.] उत्तरे पदपङ्कीरग्ने तमिति । उत्तरानूकान्ते तिस्रः पदपङ्कीष्ट-
का अग्ने तमिति तिसृभिरुपदधातीति सूत्रार्थः ॥ तिस्रः पदपङ्क्तयः । यस्याः पञ्चा-
क्षराश्चत्वारः पादा एकः षडर्णः सा पदपङ्क्तिः यद्वा त्रयः पञ्चाक्षराश्चतुर्थश्चतुरर्णः प-
ञ्चमः षडर्ण इति । तत्राद्यायां चतुर्थश्चतुष्कः । हे अग्ने ते तव तं क्रतुं तावकं
प्रसिद्धं यज्ञमद्यास्मिन्दिने वयमृध्याम समर्धयाम समृद्धं करवामित्यर्थः आशिषि लोह-
संहितायां दीर्घः । कैः स्तोमैः स्तुतिभिः सामसमूहैः । कीदृशैः स्तोमैः ओहैः वह्ने
वृषं वहन्ति फलं प्रापयन्तीत्योहाः तैः वहन्ति प्रतिपादयन्ति तत्कर्मवृपनामानी-
ति वा । तत्रैको दृष्टान्तः अश्वं न स्तोमैः न इवार्थे यथा स्तोमैः स्तुतिभिः अश्व-
माश्वमेधिकं विप्राः समर्धयन्ति । द्वितीयो दृष्टान्तः क्रतुं न हृदिस्पृशं हृदि स्पृशति